

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Renáty Lukešové a soudců Mgr. Kláry Hrobské a JUDr. Filipa Havrdy v právní věci

žalobce: **TJ Spartak Čelákovice, z.s.**, IČO 43750567
sídlem Masarykova 585/16, 250 88 Čelákovice
zastoupený advokátem JUDr. Jiřím Novákem
sídlem Sokolská 1788/60, 120 00 Praha 2

proti
žalovanému: **Město Čelákovice**, IČO 00240117
sídlem nám. 5. května 1/11, 250 88 Čelákovice
zastoupený advokátem Mgr. Ing. Tomášem Kubíkem
sídlem Politických vězňů 1272/21, 110 00 Praha 1

o zaplacení 2 389 287,67 Kč s příslušenstvím, o odvolání žalobce a žalovaného proti rozsudku Okresního soudu Praha – východ ze dne 13. 2. 2019, č. j. 10 C 107/2018-207

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku I. mění tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci částku 1 044 246,57 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,50 % ročně z částky 1 044 246,57 Kč od 28. 5. 2018 do zaplacení do patnácti dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- II. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku II. mění tak, že se žaloba zamítá co do částky 1 345 041,10 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,50 % ročně z částky 1 345 041,10 Kč od 28. 5. 2018 do zaplacení.

- III. Žalobce je povinen zaplatit žalovanému náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně 18 458 Kč do patnácti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta Mgr. Ing. Tomáše Kubíka.
- IV. Žalobce je povinen zaplatit žalovanému náhradu nákladů odvolacího řízení 15 507 Kč do patnácti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta Mgr. Ing. Tomáše Kubíka.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem ze dne 13. 2. 2019, č. j. 10 C 107/2018-207, rozhodl Okresní soud Praha – východ (dále jen „soud prvního stupně“) výrokem I., že žalovaný je povinen zaplatit žalobci částku 1 042 739,73 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,50 % ročně z částky této částky od 28. 5. 2018 do zaplacení do tří dnů od právní moci rozsudku. Výrokem II. zamítl žalobu v části o zaplacení 1 346 547,94 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,50 % ročně z této částky od 28. 5. 2018 do zaplacení. Dále rozhodl, že žalobce je povinen zaplatit žalovanému náhradu nákladů řízení 19 565,30 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalovaného (výrok III.). Přiznaná jistina ve výši 1 042 739,73 Kč představuje škodu, která žalobci vznikla v důsledku porušení povinnosti žalovaného (včasné nevyplacení příspěvku žalobci), vyplývající ze smlouvy o příspěvku ze dne 12. 8. 2014. Soud prvního stupně dovodil, že je dána i příčinná souvislost mezi porušením smluvní povinnosti na straně žalovaného a vznikem škody na straně žalobce v přiznané výši.
2. Proti tomuto rozsudku, a to jeho výroku II. a III. podal včasné odvolání žalobce. V něm uvedl, že nemůže obstát tvrzení soudu prvního stupně, že se žalobce domáhal zaplacení úroků a smluvní pokuty nad rámec zákonných úroků z prodlení. Žalobce totiž v řízení neuplatnil nárok na úhradu zákonných úroků z prodlení právě proto, že zohlednil již dříve poskytnuté plnění. Ani celková výše škody vzniklá v důsledku délky prodlení nemůže být faktorem, který by mohl ovlivnit závěr soudu o nepřiměřenosti smluvní pokuty. Je totiž zapotřebí brát v úvahu denní sazbu, kdy smluvní pokuta ve výši 2 000 Kč denně odpovídá 0,036 % dlužné částky denně. Nejedná se tak o nepřiměřenou smluvní pokutu, která by byla pro žalovaného nepředvídatelná. Při dalších úvahách o předvídatelnosti škody lze vyjít z napadeného rozsudku a předpokladů odpovědnosti dle § 2913 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, účinného od 1. 1. 2014 (dál jen „o. z.“). Soud prvního stupně rovněž odkázal na ilustrativní typové příklady ze soudních a arbitrážních řízení, aplikujících Úmluvu OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží. Relevantním okamžikem, k němuž se posuzuje předvídatelnost škody, je okamžik uzavření smlouvy o příspěvku. Dle nálezu Ústavního soudu ČR (dále jen „ÚS ČR“) ze dne 1. 11. 2007, sp. zn. I. ÚS 312/05, je zapotřebí přihlídnout k okolnostem uzavření této smlouvy a k jejímu ochrannému účelu. Účelem smlouvy bylo zajištění řádné a včasné úhrady faktur zhotovitele, jakožto jedné z podmínek poskytnutí dotace. Již tyto skutečnosti samy o sobě umožňují učinit závěr, že pro žalovaného bylo v době uzavření smlouvy o příspěvku předvídatelné, že pokud neposkytne žalobci řádně a včas příspěvek, bude muset žalobce zajistit prostředky z jiných zákonných zdrojů, typicky formou zápůjčky či úvěru a že tak bude nucen vynaložit náklady na tuto formu financování. Moderaci výše škody (v podobě nepřiznání smluvní pokuty) pak soud prvního stupně odůvodnil její nepřiměřeností, tudíž nepředvídatelností. Konkrétně dovodil, že vedle sebe neobstojí obecně přiměřená smluvní pokuta a obecně přiměřené smluvní úroky, neboť v souhrnu z důvodu přílišné délky trvajícího prodlení žalovaného dosahují výše 60 % dlužné jistiny. Žalobce poukazoval na to, že úrok z úvěru a úrok z prodlení jsou dva odlišné instituty, které nelze zaměňovat. Úroky z prodlení pak nijak neovlivňují právo požadovat smluvní pokutu. Všechny tyto tři instituty lze uplatnit vedle sebe. Žalobce (poškozený) se může domáhat náhrady škody v rozsahu, v jakém není kryta zákonnými úroky. Za předpokladu, že smluvní pokuta a úrok odpovídají v jejich základní sazbě parametrům přiměřenosti stanoveným judikaturou Nejvyššího soudu ČR (dále jen „NS ČR“) a ÚS ČR, jiné limitující hledisko

dovodit nelze. S přihlédnutím k platné judikatuře lze uzavřít, že posuzovaná úroková sazba (10 % p. a.) ani zdaleka nepřevyšuje více než třikrát průměrnou výši úroku poskytovaného bankami, je tedy přiměřená (viz např. rozsudek NS ČR ze dne 27. 2. 2007, sp. zn. 33 Odo 236/2005). Úrok z úvěru i smluvní pokutu ze smlouvy o zápůjčce lze tak považovat za předvídatelné jak co do druhu újmy, tak co do její výše. Žalobce navrhl, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně v napadených výrocích II. a III. změnil tak, že žalobě plně vyhově.

3. Také žalovaný se proti rozsudku soudu prvního stupně odvolal, a to proti jeho výrokům I. a III. Je přesvědčen, že úhradou zákonných úroků z prodlení v celkové výši 916 645,89 Kč uhradil veškeré oprávněné a předvídatelné finanční závazky vůči žalobci a nahradil mu tím škodu v plném rozsahu. Odkázal na ust. § 1971 o. z. s tím, že úrok z prodlení představuje paušalizovanou náhradu škody. Žalovaný se o konkrétní výši škody (včetně doložení podkladů), a to především o nestandardní splatnosti a sankčních ujednáních, dozvěděl až z podané žaloby. Žalobce mu odmítal o tomto cokoli sdělit. V tomto jednání lze spatřovat spoluzavinění žalobce ve vztahu ke vzniku škody ve smyslu ust. § 2903 odst. 1 o. z. Žalobce přitom mohl zabránit uzavření smlouvy o zápůjčce v takto nevýhodné podobě a s takto nevýhodnými podmínkami, včetně splatnosti. Žalobce navíc vlastní nemovitý majetek a mohl jím zajistit případnou zápůjčku (viz zápis z valné hromady žalobce z 22. 8. 2017). To však v rámci uvedené smlouvy neučinil. Přitom by se to promítlo zcela jistě do výše případných sankcí a úroků. Přestože soud prvního stupně posuzoval právní formu žalobce, nezabýval se právní formou žalovaného. Žalovaný byl opakovaně upozorňován na možné porušení rozpočtové kázně, ze kterého plynou příslušné sankce, jakož i trestněprávní odpovědnost, a povinnosti péče řádného hospodáře, která také musela být brána v úvahu při rozhodování o poskytnutí příspěvku. Soud prvního stupně zároveň nezohlednil splatnost, která byla mezi žalobcem a EKKL a.s. ve smlouvě o zápůjčce sjednána v délce pouhého 1 měsíce. Žalobci muselo být zřejmé, že soudní řízení, týkající se příspěvku bude trvat déle než 1 měsíc. I to svědčí o účelovém uzavření této smlouvy. Období, kdy toto soudní řízení trvalo, navíc nelze považovat za prodlení žalovaného, když právě poskytnutí příspěvku bylo předmětem sporu a žádná ze stran nemohla výsledek řízení s jistotou předem předvídat. V chování žalobce shora popsaném lze spatřovat šikanózní výkon práva a porušení zákazu jeho zneužití dle § 8 o. z. Žalovaný poukázal též na ust. § 2900 o. z., upravující prevenční povinnost, která byla ze strany žalobce porušena. Škoda, která měla žalobci vzniknout, tak není škodou předvídatelnou, pokud druhá strana nebyla seznámena se zněním smlouvy, již nebyla účastníkem, a ani při obvyklé péči nemohla předvídat postih za prodlení ve formě smluvní pokuty (viz rozhodnutí NS ČR ze dne 21. 10. 2008, sp. zn. 32 Cdo 2843/2008). Žalobce neprokázal splnění oznamovací povinnosti (o hrozící škodě) dle § 2902 o. z. Jeho jednání, spočívající v uzavření smlouvy o zápůjčce, tak nebylo pro žalovaného předvídatelné a nemůže spravedlivě požívat právní ochrany. Žalovaný navrhl, aby odvolací soud změnil rozsudek soudu prvního stupně v napadených výrocích tak, že žalobu zcela zamítne a přizná žalovanému náhradu nákladů řízení.
4. Žalovaný k odvolání žalobce (nad rámec argumentů uvedených i ve svém odvolání) uvedl, že žalobci nic nebránilo, aby poskytnutou zápůjčku vrátil již dne 20. 3. 2017, kdy mu žalovaný celý příspěvek vyplatil. Nemá tak nárok na úhradu škody, resp. úroku za období od 21. 3. do 27. 3. 2017. Uvedená škoda ve výši 10 547,94 Kč nevznikla v příčinné souvislosti s jednáním žalovaného, ale v důsledku nečinnosti žalobce. Pokud by žalobce upozornil žalovaného na případné uzavření smlouvy o zápůjčce se všemi sjednanými smluvními ujednáními, mohl by žalovaný žalobci např. poskytnout bezúročnou zápůjčku za účelem splnění smluvních závazků vůči EKKL a.s. Prvotní příčinou vzniku škody bylo neprovedení příslušných prací zhotovitelem EKKL a.s. Povinnost vrátit prostředky dle smlouvy o zápůjčce byla zajištěna rovněž zajišťovacím převodem práva. V důsledku prodlení žalovaného však došlo k uplatnění pouze úroku a smluvní pokuty. Z tohoto je zřejmá kooperace žalobce a společnosti EKKL a.s. za účelem maximalizace majetkové újmy žalovaného.

5. Žalobce (nad rámec tvrzení uvedených ve svém odvolání) k odvolání žalovaného uvedl, že výše škody, která žalobci vznikla v příčinné souvislosti s protiprávním jednáním žalovaného, vysoko převyšuje částku, kterou žalovaný zaplatil na úrocích z prodlení dle rozsudku Okresního soudu Praha – východ ze dne 29. 6. 2016, č. j. 35 C 276/2015-141. Úroky z prodlení pak byly pochopitelně dalším dluhem žalobce vůči zapůjčitelu, žalobce je však po žalovaném neuplatňuje. Žalovaný dále zaměňuje důsledky předžalobní výzvy s obecnou a objektivně posuzovanou předvídatelností škody, která může z protiprávního jednání v obecné rovině vzniknout. Žalobce navíc odkázal na přípisy ze dne 4. 3. a 29. 4. 2015, které zaslal žalovanému, a ve kterých žalovaného upozornil na hrozící vznik škody v souvislosti s porušením jeho povinnosti. K případnému uzavření zástavní smlouvy ohledně nemovitostí ve vlastnictví žalobce, žalobce uvedl, že právě fakt, že získal peněžní prostředky bez nutnosti zřízení zástavního práva, je nutno vnímat pozitivně. Pokud by žalobce takto učinil, je pravděpodobné, že by dnes již žádnou nemovitost nevlastnil. Skutečnost, že dle žalovaného nemohla žádná ze stran předvídat výsledek řízení u Okresního soudu Praha – východ pod sp. zn. 35 C 276/2015, nemůže mít vliv na běh prodlení žalovaného. Dále platí, že ujednání o smluvním úroku a smluvní pokutě je v případě peněžních zápůjček zcela obvyklé, a pro žalovaného, resp. pro optimálního pozorovatele, předvídatelné. Na žalovaného je navíc nutno klást zvýšené nároky, neboť je subjektem, který sám a často vstupuje do smluvních vztahů, ve kterých je zajištění mnohem vyšší smluvní pokutou pravidelnou součástí. Odchýlení se od tohoto obecného pravidla (jak tomu bylo v případě věci dle žalovaným uváděného rozsudku NS ČR ze dne 21. 10. 2018, sp. zn. 32 Cdo 2843/2008) není v projednávané věci namístě.
6. Krajský soud v Praze jako soud odvolací přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, ve smyslu ust. § 212 a § 212a o. s. ř., a zjistil, že odvolání žalobce je částečně důvodné.
7. Po provedeném dokazování dospěl soud prvního stupně k tomuto skutkovému závěru:
8. Usnesením ze dne 23. 9. 2013, č. 18/2013, odsouhlasila Rada města Čelákovice rekonstrukci atletického stadionu na pozemcích žalovaného. Předmětný záměr byl projednán s tím, že žalobce žádá Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy o dotaci. Mezi žalobcem jako objednatelem a společností EKKL, a.s. (nyní SPORT Construction a.s.) jako zhotovitelem byla následně, dne 22. 7. 2014, uzavřena smlouva o dílo, jejímž předmětem byla předmětná rekonstrukce. Účastníci poté dne 12. 8. 2014 uzavřeli smlouvu o příspěvku, dle níž měl být žalobci žalovaným poskytnut příspěvek na předmětnou rekonstrukci ve výši 5 500 000 Kč, a to do 10 dnů od předložení faktury (včetně všech jejích náležitostí) od zhotovitele provádějícího rekonstrukci. Tato smlouva byla schválena usnesením zastupitelstva žalovaného ze dne 6. 8. 2014, č. 227/2014. Ve smlouvě není žádné ustanovení, které by vylučovalo právo žalobce na náhradu škody. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy poskytlo žalobci na danou rekonstrukci dotaci ve výši 12 500 000 Kč, jež byla použita v roce 2014. Žalobce dne 19. 12. 2014 doručil žalovanému žádost o čerpání příspěvku ve výši 3 000 000 Kč, k níž byla připojena faktura zhotovitele č. 114200417, splatná dne 5. 12. 2014. Žalovaný předmětnou část příspěvku nevyplatil, a to ani přes další výzvu žalobce ze 4. 3. 2015, v níž ho žalobce upozorňoval na riziko vrácení čerpané dotace a možný vznik škody. V dopise ze dne 23. 4. 2015 žalovaný žalobci vytýkal, že dosud neobdržel projektovou dokumentaci a nebyly s ním konzultovány vícepráce a méněpráce. Žalobce dne 27. 4. 2015 opakovaně vyzval žalovaného k vyplacení příspěvku. Dne 29. 4. 2015 doručil žalovanému žádost o čerpání zbývajících částí příspěvku ve výši 2 500 000 Kč, k níž byla připojena faktura zhotovitele č. 114200839, splatná dne 29. 5. 2015. V tomto dopise žalobce žalovaného zároveň znovu upozornil na možný vznik škody. Téhož dne, tj. 29. 4. 2015, uzavřel žalobce se společností EKKL a.s. smlouvu o zápůjčce, dle níž byla žalobci touto společností dne 28. 4. 2015 poskytnuta zápůjčka ve výši 5 500 000 Kč (uvedená částka byla připsána na účet žalobce dne 28. 4. 2015), kterou se žalobce zavázal vrátit do 29. 5. 2015 spolu s úrokem ve výši 10 % ročně. Splacení zápůjčky bylo současně utvrzeno smluvní pokutou (2

000 Kč za každý den prodlení) a zajištěno zajišťovacím převodem práva, a to pohledávkou žalobce vůči žalovanému na zaplacení částky 5 500 000 Kč s příslušenstvím z titulu smlouvy o příspěvku. Žalobce dne 28. 4. 2015, resp. 29. 4. 2015 uhradil společnosti EKKL a.s. část ceny díla vyúčtovanou fakturami č. 114200417 a č. 114200839 v celkové výši 5 500 000 Kč. Vzhledem k tomu, že žalovaný žalobci nevyplatil příspěvek ani po zaslání předžalobní upomínky ze dne 1. 6. 2015, podal žalobce dne 17. 7. 2015 žalobu. V uvedené věci byl dne 29. 6. 2016 vyhlášen rozsudek, kterým bylo plně vyhověno žalobě a žalovanému uloženo vyplatit žalobci příspěvek ve výši 5 500 000 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení. Žalovaný pak dne 20. 3. 2017 uhradil žalobci částku 5 500 000 Kč spolu se zákonnými úroky z prodlení ve výši 916 645,89 Kč a náklady řízení (608 234 Kč). Žalobce v návaznosti na to dne 27. 3. 2017 vrátil společnosti EKKL a.s. poskytnutou zápůjčku ve výši 5 500 000 Kč. Na jednání dne 14. 6. 2017 žalobce informoval žalovaného o tom, že mu v důsledku pozdní úhrady příspěvku vznikla škoda. Žalobce poté společnosti EKKL a.s. uhradil dne 25. 7. 2017 část úroků ve výši 958 817 Kč (385 000 Kč + 573 817 Kč), dne 10. 5. 2018 smluvní pokutu ve výši 1 336 000 Kč a dne 21. 5. 2018 zbývající část úroků ve výši 134 486 Kč; na úrocích tak zaplatil celkem 1 093 303 Kč. Dne 22. 8. 2017 proběhla valná hromada žalobce, na které byl její předseda Ing. R. [REDAKCE] pověřen získáním půjčky ve výši cca 2 000 000 Kč za účelem úplného splacení půjčky žalobce od společnosti EKKL a.s. K tomuto účelu byl oprávněn k zajištění půjčky zastavit nemovitý majetek žalobce. Dopisem – předžalobní výzvou ze dne 18. 5. 2018 vyzval žalobce žalovaného k náhradě škody ve výši 2 389 287,67 Kč do sedmi dnů od doručení tohoto dopisu. Dopis byl žalovanému doručen prostřednictvím datové schránky dne 21. 5. 2018. Žalobce poté dne 25. 5. 2018 podal žalobu v této věci. Dne 10. 1. 2019 byla u žalobce v souvislosti s poskytnutou dotací provedena daňová kontrola, při níž nebylo zjištěno porušení rozpočtové kázně (zohledněna byla i uvedená smlouva o zápůjčce).

9. S takto zjištěným skutkovým stavem věci se odvolací soud plně ztotožňuje, neboť má oporu v provedeném dokazování. Uvedený skutkový závěr pak nedoznal změny ani v rámci odvolacího řízení.
10. Podle ust. § 3028 odst. 1,3 zákona č. 89/2013 Sb., občanského zákoníku, účinného od 1. 1. 2014, se tímto zákonem řídí práva a povinnosti vzniklé ode dne nabytí jeho účinnosti (odst. 1). Není-li dále stanoveno jinak, řídí se jiné právní poměry vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé, včetně práv a povinností z porušení smluv uzavřených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, dosavadními právními předpisy. To nebrání ujednání stran, že se tato jejich práva a povinnosti budou řídit tímto zákonem ode dne nabytí jeho účinnosti (odst. 3).
11. V daném případě byla smlouva o příspěvku uzavřena v roce 2014, v roce 2014 a 2015 pak došlo k porušení smluvní povinnosti žalovaným (včasné nevyplacení příspěvku), ke vzniku škody došlo až v roce 2017. Na základě těchto zjištěných skutečností je tak zapotřebí použít režimu zákona č. 89/2013 Sb., občanského zákoníku, účinného od 1. 1. 2014 (dále jen „o. z.“), jak ostatně soud prvního stupně správně dovodil.
12. Podle § 2913 o. z. poruší-li strana povinnost ze smlouvy, nahradí škodu z toho vzniklou druhé straně nebo i osobě, jejímuž zájmu mělo splnění ujednané povinnosti zjevně sloužit (odstavec 1). Povinnosti k náhradě se škůdce zproští, prokáže-li, že mu ve splnění povinnosti ze smlouvy dočasně nebo trvale zabránila mimořádná nepředvídatelná a nepřekonatelná překážka vzniklá nezávisle na jeho vůli. Překážka vzniklá ze škůdcových osobních poměrů nebo vzniklá až v době, kdy byl škůdce s plněním smluvené povinnosti v prodlení, ani překážka, kterou byl škůdce podle smlouvy povinen překonat, ho však povinnosti k náhradě nezproští (odstavec 2).
13. Podle § 2894 odst. 1 o. z. povinnost nahradit jinému újmu zahrnuje vždy povinnost k náhradě újmy na jmění (škody).

14. Podle § 2951 odst. 1 o. z. se škoda nahrazuje uvedením do předešlého stavu. Není-li to dobře možné, anebo žádá-li to poškozený, hradí se škoda v penězích.
15. Podle § 2952 o. z. se hradí skutečná škoda a to, co poškozenému ušlo (ušlý zisk). Záleží-li skutečná škoda ve vzniku dluhu, má poškozený právo, aby ho škůdce dluhu zprostil nebo mu poskytl náhradu.
16. Pokud jde o obecné předpoklady vzniku odpovědnosti za škodu při porušení smluvní odpovědnosti, odkazuje odvolací soud na správné závěry soudu prvního stupně v odstavci 54 odůvodnění napadeného rozsudku včetně citace odborné literatury. Ve shodě se soudem prvního stupně odvolací soud rovněž konstatuje, že mezi účastníky byla uzavřena inomínátní smlouva (smlouva o příspěvku ze dne 12. 8. 2014) ve smyslu ust. § 1746 odst. 2 o. z. Uvedená smlouva pak neobsahuje žádné ustanovení, které by vylučovalo právo žalobce na náhradu škody (§ 2898 ve spojení s § 1 odst. 2 o. z.).
17. Správné jsou rovněž závěry soudu prvního stupně v odstavcích 55 až 58 odůvodnění napadeného rozsudku, které lze shrnout tak, že žalovaný porušil svou smluvní povinnost zaplatit žalobci řádně a včas příspěvek dle smlouvy ze dne 12. 8. 2014 (dne 29. 12. 2014 měla být zaplacená částka 3 000 000 Kč a dne 9. 5. 2015 pak částka 2 500 000 Kč; příspěvek byl poté zaplacen až dne 20. 3. 2017), v důsledku čehož (v příčinné souvislosti s tím) vznikla žalobci škoda. V daném případě se jedná o objektivní odpovědnost za škodu, kdy se zavinění nevyžaduje. Žádný liberační důvod ve smyslu ust. § 2913 odst. 2 o. z. nebyl shledán. Žalobce je pak aktivně legitimován k uplatnění nároku na náhradu škody, neboť byl smluvní stranou uvedené smlouvy o příspěvku.
18. Škoda představuje to, o co se (důvodně) zmenšil majetek (jmění) žalobce v příčinné souvislosti s porušením smluvní povinnosti žalovaného.
19. Odvolací soud se shoduje s právní kvalifikací zjištěného skutkového stavu tak, jak jí učinil soud prvního stupně. Za zásadně důvodný tak považuje nárok žalobce na zaplacení škody, představující jím zaplacený úrok ve výši 10 % p. a., za který si žalobce zapůjčil od věřitele – společnosti EKKL a.s. částku 5 500 000 Kč. Tento úrok byl soudem prvního stupně rovněž správně přiznán za období od 28. 4. 2015 (kdy zápůjčka od věřitele EKKL a.s. na účet žalobce došla) do 20. 3. 2017 (kdy byla připsána na účet žalobce dlužná částka příspěvku 5 500 000 Kč od žalovaného). Odvolací soud však po provedení vlastního výpočtu dospěl takto k částce 1 044 246,57 Kč (soud prvního stupně nesprávně k částce 1 042 739,73 Kč). Tato částka byla také žalobci rozsudkem odvolacího soudu přiznána. Odvolací soud se pak shoduje se soudem prvního stupně v tom, že žalobce mohl splatit svůj závazek ze smlouvy o zápůjčce, pokud jde o jistinu 5 500 000 Kč, již dne 20. 3. 2017, kdy tuto částku od žalovaného obdržel (byla připsána na jeho účet). Pokud tak učinil až 28. 3. 2017, škoda za období od 20. 3. 2017 do 28. 3. 2017 nevznikla v příčinné souvislosti s porušením smluvní povinnosti žalovaného, ale v důsledku jednání, resp. opomenutí samotného žalobce. Za toto období tak nelze požadovanou škodu přiznat. Pokud jde tedy o náhradu škody v podobě zaplaceného úroku za zapůjčení jistiny za toto období, byl nárok žalobce co do částky 9 041,10 Kč s požadovaným příslušenstvím zamítnut.
20. Odvolací soud dále konstatuje, že žalovaný v době uzavření smlouvy o příspěvku (12. 8. 2014) mohl předvídat, že pokud nebude tento příspěvek v dohodnuté lhůtě žalobci vyplacen, bude muset žalobce (s ohledem na sjednané podmínky smlouvy o dílo i sjednané dotační podmínky) zajistit tyto prostředky jinak se všemi důsledky z toho plynoucími, resp. tato skutečnost nebyla pro žalovaného „vysoce nepravděpodobná“ (viz dále). Při svém rozhodování zohlednil odvolací soud závěry nálezu ÚS ČR ze dne 1. 11. 2007, č. j. I. ÚS 312/05-1, jenž hovoří o ochranném účelu smlouvy, který spočívá v teorii „adekvátní příčinné souvislosti“. Uvedený nález mj. uvádí, že „u odpovědnosti za škodu pro porušení obligační povinnosti (nikoli u tzv. delikt ní odpovědnosti) se zavinění vztahuje jen na samo porušení této povinnosti. Porušení právní povinnosti z obligačního

vztahu proto musí být pro jednatelů předvídatelné. Trvání na tomto kritériu zavinění i ve vztahu ke škodě by však v tomto případě škůdce nadměru zvýhodňovalo. To je zřejmé např. z toho, že smluvní partneri často nejsou informováni o navazujících obchodních plánech druhé strany, proto ani nemohou vědět, jaká škoda by této druhé straně v důsledku porušení smluvní povinnosti vznikla. Na druhou stranu by bylo zjevně nepřiměřené, pokud by ten, kdo porušil smluvní povinnost, odpovídal za jakkoli vzdálené či nepravděpodobné následky jeho jednání. Racionální řešení, které zohledňuje uvedená východiska, představuje požadavek adekvátní příčinné souvislosti mezi zaviněným protiprávním jednáním a vzniklou škodou. Pro odpovědnost za škodu tedy není nutné, aby vznik určité škody byl pro jednatelů konkrétně předvídatelný, nýbrž je dostatečné, že pro výše uvedeného optimálního pozorovatele není vznik škody vysoce nepravděpodobný. Pro zjištění odpovědnosti vedlejšího účastníka podle teorie adekvátnosti kauzálního nexu je tak rozhodující, zda zaviněně porušil povinnost ze závazkového vztahu. Dále, zda toto zaviněné porušení smluvní povinnosti bylo objektivně nutnou podmínkou vzniku škody a zda tento následek by nebyl pro optimálního pozorovatele zcela zjevně nepravděpodobný“.

21. Žalovaný příspěvek žalobci včas nevyplatil a v důsledku jeho opomenutí vznikla žalobci škoda. Odvolací soud je ve shodě se soudem prvního stupně, že sjednání úroku za zapůjčení jistiny (obchodního úroku) je běžnou náležitostí smlouvy o zápůjčce či smlouvy o úvěru. Stejně tak je s ním ve shodě, pokud jde o výši smlouveného (obchodního) úroku, tj. že výše 10 % ročně není ani vzhledem k platné judikatuře (např. rozhodnutí NS ČR sp. zn. 21 Cdo 1484/2004, sp. zn. 33 Cdo 212/2014 či sp. zn. 33 Odo 236/2005) nikterak nepřiměřená. Dle citovaných rozhodnutí NS ČR lze akceptovat až dvojnásobek či trojnásobek úrokové míry peněžních ústavů s přihlédnutím k nejvyšším úrokovým sazbám uplatňovaným bankami při poskytování úvěrů nebo půjček. Dle měnové statistiky ČNB činila úroková sazba úvěrů nefinančním podnikům s objemem do 7 500 000 Kč v dubnu 2015 - 3,26 % p. a. Pokud by tedy mezi stranami smlouvy o zápůjčce sjednán (obchodní) úrok 10 %, jsou uvedená judikатурní kritéria pro přiměřenost úroku splněna. Odvolací soud přitom přihlédl i k rychlosti, se kterou musel žalobce na vzniklou situaci reagovat. Cena díla z jiných než dotačních zdrojů ve výši 5 500 000 Kč měla být uhrazena do 19. 12. 2014, resp. 29. 5. 2015, zápůjčka byla sjednána dne 29. 4. 2015 a již předtím vyplacena dne 28. 4. 2015. Žalovaný přitom nevyplatil příspěvek, resp. jeho 1. část, ani po urgenci žalobce ze dne 4. 3. 2015. Sjednání zápůjčky s nebankovním subjektem tak nelze brát k tíži žalobce. Uvedené podmínky smlouvy o zápůjčce včetně výše úroku za zapůjčení jistiny tak byly pro žalovaného předvídatelné, resp. nebyly pro něj rozhodně vysoce nepravděpodobné.
22. Pro úplnost pak odvolací soud dodává, že žalovaný byl na možnost vzniku škody (v důsledku možného porušení dotačních podmínek žalobcem), pokud nebude plnit příspěvek žalobci řádně a včas, upozorněn již dopisem žalobce ze dne 4. 3. 2015, resp. 29. 4. 2015. Je pak správný závěr soudu prvního stupně, že není podstatné, že se o konkrétní škodě, potažmo existenci smlouvy zápůjčky ze dne 29. 4. 2015, žalovaný dozvěděl až na jednání dne 14. 6. 2017. Podstatné je, zda tato škoda byla pro žalovaného předvídatelná v rozsahu převzatých smluvních povinností v době uzavření smlouvy o příspěvku dne 12. 8. 2014 (viz závěry nálezu ÚS ČR ze dne 1. 11. 2007, č. j. I. ÚS 312/05-1, shora).
23. V případě nároku na náhradu škody v podobě sjednané smluvní pokuty v částce 2 000 Kč za každý den prodlení, nevidí odvolací soud problém ve výši této smluvní pokuty (kterou považuje zásadně za přiměřenou), ale v otázce příčinné souvislosti mezi porušením smluvní povinnosti žalovaného a vznikem škody žalobci v tomto rozsahu. Je přesvědčen, že bylo v možnostech žalobce v době do splatnosti smlouvy o zápůjčce, tj. do 29. 5. 2015 (datum navazovalo na splatnost 2. části příspěvku od žalovaného dne 9. 5. 2015), řešit svou situaci sjednáním zápůjčky za lepších podmínek, tj. bez sjednání smluvní pokuty. To vše zvláště za situace, kdy byla zápůjčka zajištěna ještě zajišťovacím převodem práva a za situace, když žalobce vlastnil nemovitý majetek, který mohl např. zastavit (viz

rovněž zápis z valné hromady žalobce ze 22. 8. 2017). V intencích citovaného nálezu ÚS ČR lze tak uzavřít, že žalovaný nemohl v době uzavření smlouvy o příspěvku dne 12. 8. 2014 předvídat, že si při řádném nevyplacení příspěvku žalobce zapůjčí peněžní prostředky právě za těchto smluvních podmínek, tj. že budou sjednány i tyto vedlejší podmínky smlouvy o zápůjčce, konkrétně pak uvedená smluvní pokuta. Žalobce tak mohl obstarat uzavření smlouvy o zápůjčce dříve než v době, kdy její součástí byly již i sankční platby v podobě uvedené smluvní pokuty (s přihlédnutím k dalšímu způsobu zajištění v podobě zajišťovacího převodu práva). Zde je tedy závěr odvolacího soudu (a ostatně i soudu prvního stupně) odlišný od závěru v případě škody v podobě zaplaceného úroku za zapůjčení jistiny. V této části, tj. pokud jde o zaplacení částky 1 336 000 Kč s příslušenstvím, tak nebylo možno nárok žalobci přiznat pro absenci příčinné souvislosti (s přihlédnutím k ochrannému účelu smlouvy a teorii adekvátní příčinné souvislosti).

24. Jak bylo zjištěno, žalovaný byl žalobcem vyzván k úhradě žalované částky předžalobní výzvou – dopisem ze dne 18. 5. 2018 (žalovanému doručen dne 21. 5. 2018), ve kterém žalobce stanovil lhůtu k plnění do 7 dnů od doručení této výzvy. Pokud tedy žalobce žádá úroky z prodlení od 28. 5. 2018, lze je takto ve smyslu ust. § 1970 o. z. přiznat. Jejich výše pak odpovídá nařízení vlády č. 351/2013 Sb.
25. Ze všech těchto důvodů změnil odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně ve vyhovujícím výroku I. podle ust. § 220 odst. 1 o. s. ř. tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci částku 1 044 246,57 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,50 % ročně z této částky od 28. 5. 2018 do zaplacení do patnácti dnů od právní moci tohoto rozsudku. Dále takto změnil i zamítavý výrok II. rozsudku soudu prvního stupně tak, že se žaloba zamítá co do částky 1 345 041,10 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,50 % ročně z této částky od 28. 5. 2018 do zaplacení (viz výrok I. a II. rozsudku odvolacího soudu).
26. Vzhledem k tomu, že došlo k částečné změně rozsudku soudu prvního stupně, rozhodl odvolací soud ve smyslu ust. § 224 odst. 2 o. s. ř. i o náhradě nákladů řízení před soudem prvního stupně, a to dle § 142 odst. 2 o. s. ř. (viz výrok III. tohoto rozsudku). Předmětem řízení před soudem prvního stupně byla částka 2 389 287,67 Kč s příslušenstvím. Žalobce měl úspěch co do přiznané částky 1 044 246,57 Kč, tj. 44 %, žalovaný pak co do zamítnuté částky 1 345 041,10 Kč, tj. 56 %. Žalovaný má tak vůči žalobci právo na náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně v rozsahu 12 % (56-44). Náklady řízení žalovaného před soudem prvního stupně tvoří náklady právního zastoupení za celkem 7 úkonů právní služby (převzetí a příprava zastoupení, sepsí vyjádření k žalobě z 9. 8. 2018, účast při jednání soudu prvního stupně dne 17. 12. 2018 trvající déle než 2 hodiny – 2 úkony, a dne 13. 2. 2019, sepsí vyjádření ze dne 12. 12. 2018 a ze dne 21. 1. 2019, vše dle § 11 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb /advokátní tarif/, v platném znění - dále jen „AT“) při hodnotě 17 860 Kč za úkon dle § 7 bod 6 AT, tj. 125 020 Kč, 7 režijních paušálů po 300 Kč dle § 13 odst. 4 AT, tj. 2 100 Kč, a 21% DPH ve výši 26 695,20 Kč, celkem 153 815,20 Kč; z toho 12 % činí po zaokrouhlení částku 18 458 Kč.
27. V případě náhrady nákladů odvolacího řízení byla předmětem řízení stejná částka jako v řízení před soudem prvního stupně a stejný byl i úspěch a neúspěch účastníků řízení. Dle § 142 odst. 2 ve spojení s § 224 odst. 1 o. s. ř. má tak žalovaný vůči žalobci právo na náhradu nákladů odvolacího řízení opět v rozsahu 12 %. Tyto náklady tvoří náklady právního zastoupení za celkem 3,5 úkonu právní služby (sepsí odvolání, sepsí vyjádření k odvolání žalobce, účast při jednání odvolacího soudu dne 19. 6. 2019 a účast při vyhlášení rozsudku odvolacího soudu dne 27. 6. 2019 – zde ½ úkonu dle § 11 odst. 2 písm. f) AT) při hodnotě 17 860 Kč za úkon dle § 7 bod 6 AT, tj. 62 510 Kč, 4 režijní paušály po 300 Kč dle § 13 odst. 4 AT, tj. 1 200 Kč, 21 % DPH v částce 13 379,10 Kč, a zaplacený soudní poplatek ve výši 52 137 Kč, celkem tedy 129 226,10 Kč; 12 % tvoří po zaokrouhlení částku 15 507 Kč. Při vyhlášení rozsudku odvolacího soudu došlo ve výroku IV.

k početní chybě, kdy byla namísto správné výše náhrady nákladů odvolacího řízení 15 507 Kč uvedena nesprávná částka 9 251 Kč. Odvolací soud tuto početní chybu opravil v písemném vyhotovení tohoto rozsudku postupem dle § 164 o. s. ř., tedy opravným usnesením.

28. Odvolací soud stanovil u náhrady nákladů řízení před soudy obou stupňů lhůtu k plnění v délce 15 dnů; delší než zákonnou lhůtu stanovil v souladu s § 160 odst. 1 o. s. ř. vzhledem k tomu, že zákonnou třídenní lhůtu k plnění považuje za nepřiměřeně krátkou za situace, kdy v naprosté většině případů v této lhůtě nelze u soudu ani zjistit, zda rozsudek nabyl právní moci, a účastníci se tak, nikoliv svojí vinou, mohou dostat do prodlení. Platební místo těchto nákladů bylo určeno k rukám právního zástupce žalovaného, který je advokátem (§ 149 odst. 1 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání do dvou měsíců ode dne jeho doručení k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím Okresního soudu Praha - východ. Dovolání je přípustné v případě, že dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak. Dovolání nelze podat z důvodu vad podle § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud.

Praha 27. června 2019

JUDr. Renáta Lukešová
předsedkyně senátu